

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehac nunquam
in lucem prodire

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

De S. Callistrato & socijs martyribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

MARTYRIUM SANCTI ET MAGNI MAR-
TYRIS CALLISTRATI ET SOCIORVM:

Authore Simeone Metaphraſte.

V M Christi gregem indiēs multiplicari videret inimicus, ^{27. Septēb.} in eum magno irruit furore, totum perdere cogitans. ^{Cap. 1.} Improbis enim & agrestibus quibusdam lupis in eum immiſſis, Diocletiano, inquam, & Maximiano tyrannis, & bestijs potiūs, quàm Imperatoribus, acerbissimè & crudelissimè eum per illos laceravit. Tantum enim eis immiſit impetum in Christianos, vt alia quidem parua & leui cura digna ducerent: hoc autem solum magnifacerent, Christianos omnes, si fieri possēt, perdere funditūs: & hoc opus fore eis maiori gloriæ putarent, quàm alia omnia. Præsides itaque ab illis acerbiores mittebantur per omnes partes terræ, & edicta in omnem regionem, quæ parebat illorum imperio, persuadebant, quæ erant digna & mente Imperatorum, & animo ministrorum. Sed non Christi ouibus erant perpetuò futuri superiores mali persecutores. qui enim eas emiserat in medium luporum, effecit, vt nouo quodam modo superarent persecutores.

Atque multi quidem alij & minis, & tormentis effecti superiores, ornati fuere ^{Cap. 2.} corona martyrij: inter ceteros autem generosus quoquè Christi miles, & qui viam pulcherrimam tranſegit martyrij, Callistratus: qui ortus quidem erat Carthagine, & ^{Patria Callistrati.} postea relatus in numerum cohortis, quæ dicebatur Calendarum. Cùm fuisset autē Romæ cum tota cohorte, essetque recēns electus, solus veluti quædam stella in nocte, in qua luna non lucet, gratum emittebat splendorem, Christi fide illuminatus, cùm tenebris erroris detinerentur commilitones. Eius enim patris pater, nomine Neocorus, Pontio Pilato administrante Iudæam, cùm illuc venisset, & Christi viderat perſeſſiones, & audiuerat diuinam eius resurrectionē. Et cùm putasset ea, quæ tunc facta sunt, admirabilia, accedit ad Apostolos, & se eis efficit familiarem, Christi fidem, veluti quippiam preciosum, mercatus. Deindè domum reuersus, omnes qui erant ei genere coniuncti, his bonis impertitur mercibus. Sic huius hæreditatis fit successor Callistratus, & quæ est in Christum fidem vbique induxit, tanquàm diuitias, quæ non possunt surripi. Quamobrēm cùm euasisset suspectus militibus, diligenter obseruabatur ab eis quidnam ageret.

Cùm ergò vna nocte eum è cubili surrexisset, & consuetas preces Deo fuisse adspexissent, eam duci exercitūs Perſentino significant. Ille autem, eo statim accersito: Num, inquit, ò Callistrate, vera sunt, quæ dicuntur à tuis commilitonibus? Is autem, Nescio, inquit, quidnam de me dicant: ego enim sum nullius mihi mali conscius. Ille verò iubet milites dicere. Ij autē: Iube, aiunt, eum dijs sacrificare: & sic scies, quidnam sentiat, & quam sit eius religio. Statim autem iussus sic facere Callistratus: Ego, inquit, non didici dijs sacrificare: sed potiūs Deo vero & viuo, qui omnia produxit ex nihilo, & hominem formauit è terra: deos verò, qui coluntur à vobis, quos fabricatæ sunt manus artificum, sculptura & fusione elegantiam ac decorem eis largitæ, eos ego, cùm non deos, sed esse dæmonia potiūs à diuina didicerim scriptura, ita nomino. Omnes enim, inquit, dij gentium dæmonia, & Simulacra gentium, argentum & aurum, opera manuum hominum. Deo autē sacrificare sacrificium laudis, & reddere altissimo vota, ab eadem rursus didici scriptura. Atque si differentia quidem dogmatis esset mihi impedimento ad munus militare, consentaneum esset, & eos me iultè criminari, & tuam magnificentiam diligenter audire insidias, & propterea quòd non plenè officio functus essem, me accusare. Sed cùm nulla in re delinquam, quam de causa ex eo solo, quòd cum vestro dogmate non conueniam, & eis facilè aures præbes, & me ducis in iudicium?

His ira repletus Dux exercitūs: Non est, inquit, rhetoricarum nunc tempus orationum, sed tormentorum longè acerbissimorum, & suppliciorum terribilium, quæ breui experieris, nisi mihi parens, dijs sacrificaueris, quos & ipse adorat Imperator. Neque enim ignoras, quàm sim ego terribilis, vt qui solo adſpectu & voce possim perterrere vel ante supplicia. Callistratus autem: Tuus, inquit, stridor, cuiusmodi que fuerit,

Crudelitas
Diocletiani
& Maximi-
ani.

Cap. 2.

Patria Cal-
listrati.

Anus eius
vidit Chri-
stum patie-
ntem.

Cap. 3.
Defertur
apud ducē
exercitūs S.
Callistratus

Nō vult dæ-
monibus
sacrificare.

Psal 95.
& 113.
& 149.

Cap. 4.

fuerit, terrorem affert ad breue tempus: est verò æternus stridor ille dentium, in quem valdè horreo incidere, & vel sola terreor memoria. Dux autem exercitùs, cum iram non posset cohibere, iubet eum à militibus extensum validè verberari. Verberatur Ille verò etiam cum verberaretur, non emisit vocem dolentis: non ad mouendam misericordiam aliquem edidit gemitum: sed perindè acsi alius tormentum sustineret, ipse psallebat, dicens: Iuravi, & statui seruire iudicia iustitiæ tuæ, Domine. Et P^{sal.} 118. Oratio eius rursus: Humiliarus sum valdè: Domine, viuifica me secundum verbum tuum: & nò permittas, vt sim ludibrio huic viro pestifero: sed me confirma, ó Domine, vt feram hæc tormenta, dans vires huic humili & imbecillo corpori, & animum efficiens fortiozem. Cum autem, dum multis horis verberaretur martyr, eius sanguinem instar fluij defluentem adspexisset iniquus Iudex, iussit relaxari à tormentis, & dixit ei: Hæc sunt principia præmiorum inobedienciæ, Callistrate. Sapienter ergò tibi consulens, morem gereijs, quæ dico, vt ab ijs, quæ adhuc te manent, libereris tormentis. Deos enim tibi iuro, nisi Imperatorio cedens decreto, eis sacrificaueris, tormenta corpus tuum perdent, & canes quidem sanguinem tuum lingent, leones autem tuas carnes edent. Generosus autem Callistratus: Spero, inquit, in Deum fortem, Deum viuentem, quòd ipse me extrahet ex ore leonis, & ex manu canum vnigenitam meam animam. Sola enim reuera nunc in toto, qui tibi paret exercitu, hunc Deum agnoscit. Verùm in eo confido, quòd non solam, sed cum pluribus alijs eam accipiet, eis quoquè indita cognitione huius sancti & adorandi nominis.

His verbis magis irritatus illa bestia, iubet multas minutas testas substerni, & martyrem supinum super ipsas trahi, vt corporis plagis sic discerptis, dolorum esset sensus acrior. Hoc autem dicto citius effecto, iubet rursus infundibulum ori eius immitti, & peluim aquæ ei infundi, vt instar vtris impleretur Sanctus. Postquam autem hoc supplicium fortiter sustinuit: Nisi mihi paruèris, inquit Iudex, maris habebit te profundum. Clarum est enim, quòd nisi te breui de medio sustulero, alios quoquè mihi perdes milites. Callistratus autem: Tibi quidem, inquit, ó sceleratissime, magnæ est curæ, vt qui est sub patre tuo diabolo, custodias gregem non diminutum: mihi autem in Deo spes est & fiducia, quòd hunc acquiram Christo meo, & vera fide confirmabo, & in media hac ciuitate figam eius ecclesiam. Dux verò exercitùs magis animo conturbatus: Impie tu, dixit, & infelix, mortis sententia tuam impendet capiti, & cogitas figere ecclesiam, & multos ex nostris ad Deum tuum adducere? Hoc cum dixisset, iubet sibi afferri sacco, & in eum iniici Sanctum, & statim demitti in profundum maris. Ipse autem stabat in litore, nulli alij remi credens, nisi proprijs oculis. Saccus verò, diuina quadam providentia, impetu aquarum petrae, quæ in mari latebat, allisus, fuit disruptus, iusto tanquam in ventre cæti, in eo orante. Erat autem omninò Deus admirabilissim, sicut priùs Ionam, ita ipsum quoquè seruaturus. Duo itaque delphini, tanquam iussi, adnantes, cum Sanctum tergo exceperant, sublimè tollunt: Deindè ad litus accedentes, sensim & cautè eum deponunt in terra. Quo in loco sanctus martyr opportunè canens ea, quæ David: Veni, dicebat, in profundum maris: sed neque procella me obruit: neque laboraui clamans, dum orarem ad te, Domine. Quoniam celeriter meas audisti preces, & ex vinculis ineuitabilibus, & ex profundo infimo me abripuisti admirabiliter, ac præter opinionem: & sacco meo disrupto, circumdedisti me lætitia.

Sed hæc quidem sic canebat athleta in voce exultationis. Multitudo autem militum obstupescita eo, quod factum erat præter opinionem, protinùs procidentem, Sancti pedes præhensabant, (Erant autem numero quadraginta & nouem) petentes liberari ab errore simulacrorum, & ad Christum adduci. Ecce enim, aiunt, cognouimus Deum tuum esse reuera magnum, qui te vel ex profundo maris liberauit admirabiliter. Beatus autem martyr: Meus, inquit, Dominus Christus non repellit eos, qui ad ipsum accedunt. Ille enim dicit: Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos. Gaudete ergò & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cælis. Hæc cum dixisset, & manus ad cælum sustulisset: Domine, dixit, qui in cælis habitas, & humilia respicis, & permanes in secula: adspice ad huc paruum tuum gregem, & conserua ab omni damno, tam bestiarum, quæ videntur, quam quæ sub aspectum non cadunt. Quoniã solus es glorificatus in secula seculorù, Amen.

Post-

Postquam hæc fuerunt cognita Duci exercitûs : Per lucidissimum, inquit, Solem, hic est magnis repletus præstigijs. Nam & aquæ repressit impetum, emergens illæsus à malis : & hos, vt prædixit, attraxit, eorum præstringens oculos. Deindè conuersus ad martyrem : Ego tuas, inquit, refellam præstigias, ô Callistrate. Breuì autem scies, quisnam sit quidem Perseptinus, magnorum deorum cultor: quis autem Crucifixus, quem & ipse colis, & in quo execrandus inaniter confidis. Cùm ergò sedisset pro tribunali, iubet clauis verberari omnes qui crediderant, milites : qui etiam dum graui- ter verberarentur, & membra eorum confringerentur, veluti vno ore dicebant : Domine Iesu Christe, adis adiutor tuis famulis, & da nobis ad finem vsque patientiam. Propter te enim, & quæ est in te fides, sic pati nostra sponte statuimus. A te autem seruetur noster quoquè præceptor & pastor Callistratus, vt per eum perfectiùs instituti in verbo pietatis, accipiamus firmiorè tuam agnitionem. Nunc enim tanquam oues perditæ sumus in conspectu tuo, Domine. Cùm vix tandè autem furoris eum cepisset satietas, qui erat plenus omni furore & ira, eos quidem iubet relaxari à flagellis, abduci autem in custodiam, illic tandiù custodiendos, donè considerauerit, quidnam de eorum statu interitu. Neque enim eum angebat mediocriter, quòd quinquaginta militibus protinùs esset minuendus exercitus, idque ob mutatam religionem.

Cap. 7.

Clauis ca-
duuntur mi-
lites.

Iterum du-
cuntur in
custodiam.

Simul ergò cum sacrosancto Callistrato damnati ad carcerem, didicerunt ab illo veram Dei agnitionem. Vnus enim ex ijs, Dalmatus nomine, stans in medio eorum : Rogo te præceptor, dicit sancto, vt nos diuina dogmata doceamur apertiùs, quo mès nostra fide Christi stabilietur, & cognoscamus spem vitæ, quæ expectatur, vt non ampliùs instabiles cogitatione, facile decipi possimus ab ijs, qui nos volunt conuertere. Nota quoquè nobis euadant dispensationis carnis susceptæ mysteria, resurrectionis- que & remunerationis. Neque enim à nostris parentibus, neque ab vllò alio de his antea aliquid didicimus. Beatus autem Callistratus : Vnusquisque vestrum, inquit, de quo velit, interroget : Deus autem, qui docet hominem scientiam, nobis quoquè præbebit sermonem causa vestrae utilitatis : & vobis inspirabit intelligentiam, vt pulchrè agnoscatis mysteria pietatis. Cùm sic dixisset, alius rursùs, nomine Bibrachnius : Opus est, inquit, nobis priùs scire, quomodò Christus, cùm esset Deus, homo quoquè voluit fieri similiter : Iudibriaque & probra quomodò sustinuerit, colaphosque, & contumelias, & flagra, & postremò mortem Crucis.

Cap. 8.

Psal. 93.

Sanctus autem ab alto incipiens, fusiùs eis narrauit mysterium Dei cognitionis : Deus, dicens, cùm ex nihilo vniuersum constituisset, manu propria fingit hominem ad suam similitudinem, & paradysum, quem ille fecerat, illi donat ad delicias, dans ei liberum arbitrium, & faciens dominum omnis rei creatæ, quæ videtur. Diabolus ergò ei inuidens hoc vitæ genus, & hunc honorem, fraude eum aggreditur, & efficit, vt offendant creatorem. In primum ergò hominem decernitur mors supplicium, & communis ab illo paradiso & delicijs (hei mihi) expulsio. Quod cùm factum esset, valdè elatum fuit supercilium diabolo, qui eum supplantauerat, vt qui per hanc fraudem hominem sibi subiunxerat. Et quid non mali quidem faciebat ? Cuinam autem errori, & execrandorum simulacrorum adorationi, serpentiumque & belluarum, non subijciebat, hominumque cædibus vti docebat ad offerendum dæmonibus sacrificium : & præterea eum miserè trahebat ad passiones ignominia : Sic ergò videns Dominus suum figmentum dominio teneri à diabolo, non sustinuit id reliquere omnino expers auxiliij : sed legem quoquè dedit, quæ malorum reprimebat impetus : & misit Prophetas, qui docebant, quemnam oporteat adorare, & viam indicabant salutis. Postquam autem vidit non sufficere auxilium aduersus tantas mali vires, victus à proprijs visceribus, propter sui figmenti interitum, dat illum ipsum suum filium vni- genitum : & efficit vt fiat homo, sicut nos, cùm nec ipsum quidem, quod Deus esset, perdidisset. Vt prætextu carnis, & humana forma inescaret eum, qui nos deceperat : vt dum putaret se hominem aggredi, in Deum incideret. Quod etiam euenit. Nam cùm inuadentem inimicum vi vicisset, nobis hanc dedit victoriam per carnem ex nobis assumptam. Sed nec sic quidem abstinit aduersarius ab amica sibi malignitate. Sed cùm videret multos atrahi ad agnitionem veritatis, tam ijs quæ docebat, quam ijs, quæ faciebat, miraculis, cæcos illuminans, & mortuos suscitans, paralyticos confir- mans ac corroborans, & curans dæmoniacos, mouet in eum genus Iudæorum, inuidia mouens improbas illas animas. Et crucifigunt quidem, cùm volentem com-

Cap. 9.

S. Callistra-
tus docet
milites, quæ
sunt fidei.
Gen. 3.

Rom. 1.

Exod. 10.

Cur Deus
factus sit
homo.

Matth. 4.

Matth. 27.
Mar. 15.

Luc. 23.
Iohan. 19.
& capit. sequentibus.

præhendissent, sublimiori permittente providentia: & morte afficiunt. Hoc enim factum est potius ad extremum aduersarij exitium, & ad perfectam nostram erectionem. Nam cum ad inferos descendisset, deinde tertio die resurrexisset, sic morte quidem afficit diabolus, qui morte affecerat: nos autem sua resurrectione simul facit resurgere, & extollit ad cælos, ut qui simul ascenderit cum nostrâ assumptione. Atque ante eius quidem cum carne aduentum, forte erant digni aliqua venia, & aliqua relinquebatur excusatio ijs, qui propter ignorantiam veritatis adhærebant fraudi simulacrorum: ex quo autem ille venit in terram, & patris voluntatem reddidit omnibus manifestam, nulla est danda venia ijs, qui falsum præferunt veritati post agnitionem veritatis, & tenebras luci, postquam lux illuxit. Ergo vos quoque benè fecistis, qui tenebras reliquistis, qui est cultus simulacrorum, & ad Christum veram lucem accessistis, ut vitam æternam per mortem ab ipso susceptam consequamini.

Cap. 10.

Hæc dicit de duobus locis æternis.

Matth. 25.
Iohan. 6.
2. Cor. 5.

Cap. 11.

Psal. 7.

Exod. 14.
Gen. 19.

Matth. 10.

Cur iusti in hac vita castigantur.

Cap. 12.

Præsentatur ad tribunal SS. martyres.

Cum sic docuisset Sanctus, surgens rursus alius, cui nomen Heliodorus: Dic mihi, inquit, domine mi Callistrate, Quò vadit vniuscuiusque anima à corpore separata, & quanam fors eam excipit? Cui beatus: Duo, inquit, loca sunt parata animabus, quæ separantur à corpore: quorum vnus quidem est valde pulcher, & plenus gratijs, & magnam afferens voluptatem ijs, quæ ipsum sortitæ sunt, animabus: alter verò plenus est caligine, & teter visu, & qui potest magnam afferre tristitiam. Quæcunque ergo sunt bonæ animæ, & quæ contrà secus sunt affectæ, vtræque sortiuntur locum sibi conuenientem. Neque verò fit perfecta remuneratio, neque bonis, neque ijs, qui contrà se habent, donèc è sepulcris surgentia corpora, his animabus rursus coniuncta fuerint. Tunc enim veniet quidem rursus Christus in terram: coram eo autem sistentur omnes homines, & recipiet vnusquisque dignam vitam, quam egerit, remunerationem.

Domitianus autem post hos surgens: Qui ergo, inquit, multum in vita præsentis peccant, non hic dant pœnas: sed ijs illic est reseruatam, quod luan pro factis sceleratis. Respondit autem beatus Callistratus: Illic quidem est perfectum iudicium: & perfecta suorum operum merces ijs, qui operantur, illic reddenda reseruat: Sed tamen hæc quoque multos malos Dei persequitur iustitia. Nam cum sit Deus lenis & patiens, & vniuscuiusque peccatoris sitiat correctionem, gladium quidem suum vibrat, & arcum tendit, terrens apparatu armorum, & euocans ad pœnitentiam. Postquam autem viderit eos nihil hinc effici meliores, sed alijs potius præbere occasionem ignauitæ, statim infert sectionem, & sumit supplicium: alijs quidem conuenienter peccatorum magnitudini, alijs autem minus, vtpotè quòd eos rursus illic maneat supplicium: quomodo Pharaoni factum est, & Sodomis. Nam etsi eos euestigiò supplicium est infecutum, & nondum totam implerunt pœnam. Est autem hinc euidentis: Tolerabilius enim erit Sodomis in die iudicij, quàm ciuitati, inquit, illi, quæ non accipit fidei Christi prædicationem. Sic enim ostenditur, non sufficere Sodomitis, quod est hæc supplicium, si eorum, quæ peccauerunt, habeatur ratio: sed adhuc illic reseruat fæx calicis iudicij Dei. Quòd si nonnullis quoque iustis inferuntur acerba quædam & aspera in præsentis vita, minimè est mirandum: ea enim sunt probatio virtutis, quàm collegerunt: aut etiam delictorum quorundam punitio, per quæ penitus emundati, mundi omnino transmittuntur ad vitam, quæ illic est. Est ergo vobis quoque studendum, nè stetis à partibus eorum qui puniuntur propter peccata: sed ex partibus eorum, qui Deo placent: & æterna consequamini præmia. Effeci enim estis vasa electionis, cum Deo credideritis: efficiemini autem perfecti, diuino baptismo illuminati. Efficiemini denique perfectiores, si martyrij cursum forti & alacri animo peragatis. Stemus ergo magno & excelso animo, fideque muniti, resistamus diabolo: legitime decertemus, fundamusque & veritatem aduersarios. Sic enim maxima præmia consequemur à Christo agonotheta.

Hæc & his plura monita diu noctuque eis dans diuinus Callistratus, docensque tanquam præceptor puerorum, parabat & animum addebat ad certamen propositum. Die autem sequenti Dux exercitus, cum in insigni quodam loco ciuitatis præsedisset, eius quoque assistente exercitu, accessit gloriosum victorem Callistratum, & eos, qui cum illo erant, martyres. Qui cum producti essent, Dic mihi, inquit, Callistrate, te ne & hos admonuisti, ut dijs sacrificetis, & ab intolerandis tormentis liberemini: an adhuc in priori persistitis inobedientia? Magnus autem Callistratus: De me ipso quidem, dixit, do responsum, quòd neque sum honestam inficiaturus confessionem,

tionem, neque mihi persuasi omninò deficere à partibus Christianorum; nec mihi unquam poterit persuaderi, vt non stem pactis conuentis cum eo initis. De his autem ipse interroga: ipsi de se tibi enunciabunt: satis enim sapiunt. Ad eos itaque intuitus Dux exercitùs: Vos autem, dixit, quid dicitis, qui seducti estis artibus maleficis? Illi autem: Quid, dixerunt, frustra teipsum decipis, putans fore vt nos decipias? Nam si de exercitu quidem vis nos examinare, in quo tibi subijcitur, in omnibus tibi cedimus, & nullo modo tibi resistimus. Si autem de fide & religione, à nobis nihil aliud audies, nisi quòd Christiani sumus, & Deum vnum agnoscimus, effectorem cæli & terræ, in quem etiam credimus, & filium eius vnigenitum Dominum nostrum Iesum Christum, & Spiritum sanctum, quomodo nos docuit hic sapiens noster præceptor.

Hæc cum quadraginta & nouem martyres tanquam vno ore respondissent, eos verberari iubet Dux exercitùs: deinde victos pedibus & manibus, projici in propinquam piscinam, quæ vocabatur Oceanus. Cum ergo eos vinxissent, & essent in aquam immisuri, precatus est Callistratus, dicens: Domine, qui in altis habitas, & humilia respicis, ad hunc minimum tuum gregem oculos dirige, & dignare ipsum in his aquis lauari lauacro regenerationis & adoptionis per aduentum sancti tui spiritùs, vt per ipsum emundati ab omni veteris hominis vanitate, fiant socij hæreditatis eorum, qui tibi placuerunt à seculo. Simul autem atque ipsi fuere in aquas proieci, euenit res digna auditu & admiratione. Eis enim soluuntur vincula, & lato vultu & alacri habitu statim emergunt ex aqua. Diuinus autem Callistratus visus est in capite ferens coronam longè speciosissimam, & vox ad eum existit è cælis, dicens: Esto bono animo, Callistrate, cum tuo grege, & iam venite, in æternis requieturi tabernaculis. Simul autem cum voce magnum quoque Deus excitauit terræ motum, ad eò vt, quæ propinqua erat, statua ceciderit, & in puluerem sit resoluta. Quæ cum vidissent & audissent alij milites, qui erant numero centum & trigintaquinque, ipsi quoque credunt. Non compræhenduntur autem cum iam dictis: sed illi soli quadraginta nouem, cum sic iussisset Dux exercitùs, traduntur in custodiam. Dicit eis itaque Callistratus: Ecce, fratres, Christi gratia, dignati estis lauacro regenerationis. Oportet ergo, quas par est, ei agere gratias. Itaque surgamus, & oremus. Tunc expansis in cælum manibus: Domine Deus, inquit, qui vis omnes homines saluos fieri, & ad agnitionem venire veritatis: qui etiam tuum gregem eripuisti ex ore leonis, & vocasti ad salutem æternam, dignare in tua fide nos omnes consummari, & ad te Dominum venire immaculatos & mundos: Quoniam es benedictus in secula.

Sed hæc quidem fiebant à sanctis in custodia. Timens autè Dux exercitùs, nè per ea, quæ ab eis fiebant, miracula, multi ab eo deficerent, & alia pars Christo accederet, re communicata cum suo assessore Vero Ducenario, cum communiter cum eo consultasset, noctu mittit milites, quibus hoc imperatum fuerat, vt membratim sanctos conscinderent in custodia. Quod quidem etiam factum est vigesimo septimo Septembris. Qui autem crediderant centum & trigintaquinque milites, cum accessissent, sustulerunt sanctorum corpora, & honorifice sepelièrunt: & eis templum postea excitauerunt, cui pulchritudine sunt pauca similia: quod stat in media Roma, ciuitatum omnium maximè regia.

Porrò autem chartam quoque inuenerunt in custodia, in quo erat quædam doctrina & descriptio gloriosi & victoria insignis martyris Callistrati. Post illorum autem consummationem, martyrium quoque suscipit Marinus, vir & gloria clarissimus, & doctrina eruditissimus, qui ad finem vsque, fortitudinem ostendit & constantiam: Ad gloriam Domini nostri Iesu Christi: Quem decet omnis honor & adoratio in secula seculorum, Amen.